

متن پرسش

سلام علیکم در سی دی ۱۰ نکته گفته شد که موجودات مجرد در طول یکدیگر قرار دارند و نه در عرض هم آیا روح مجرد تمام انسان ها در طول یکدیگر قرار دارد؟ یعنی همه ی آن ها به یکدیگر وابسته اند؟ همچنین روایاتی که دلیل بر تكثر ملائکه نزول باران و امثال آن دارند را چگونه می توان با این مطلب سازگار دانست یا مثلا وجود رقیب و عتید را چگونه در طول یکدیگر می توان دانست

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: همان طور که مستحضرید معنی نمی دهد در عالم مجردات دو موجود در عرض همدیگر باشد و لذا نفس هرکس در مرتبه ی خودش موجود است که امکان دارد نفس انسان دیگری نیز در همان مرتبه باشد، آنچه موجب تفاوت این دو نفس است در شرایط ظهوری است که بدن افراد و زمان و مکان خاص ایجاد کرده اند. شاید این که روایت می فرماید بهشت مومن آن قدر وسیع است که همه ی اهل سماوات و ارض را می تواند در آن میهمانی کند در همین رابطه است که اهل سماوات و ارضی که در رتبه ی او هستند را در نفس خود می یابد، و یا اگر اراده کند می تواند در نزد خود بیابد. همان طور که نفس انسان یک حقیقت است که بر اساس اقتضائات درونی و بیرونی، قوای مخصوصی از آن تجلی می کند به طوری که اگر اراده ی شنیدن نمود قوه ی سامعه تجلی می کند و گوش محل ظهور آن می گردد و اگر اراده ی دیدن کرد قوه ی باصره تجلی می کند و چشم محل ظهور آن می گردد، ملائکه نیز بنا به محل ظهور خود کثیر می شود و در عرض همدیگر قرار می گیرند، مثل آن که چشم و گوش در عرض هم هستند و گرنه در مرتبه ی بالاتر قوه ی سامعه و باصره در عرض هم نیستند بلکه مستغرق در اراده ی انسان می باشند و به اراده ی انسان موجودند نه به وجود خودشان، مثل نور زرد و سبز در نور بی رنگ. موضوع ملائکه ی رقیب و عتید نیز به اعتبار حالات نفس ناطقه ظهور دارند همان طور که قوای سامعه و باصره در نفس هستند. موفق باشید